

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W BYTOWIE

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2015 – 2017**

BYTÓW

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	3
II.	FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ	4
III.	USAMODZIELNIANIE WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ	6
IV.	ANALIZA RODZINNEGO RODZICIELSTWA ZASTĘPCZEGO W POWIECIE BYTOWSKIM	9
V.	INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA W POWIECIE BYTOWSKIM	20
VI.	PROFESJONALIZOWANIE WSPARCIA RODZIN ZASTĘPCZYCH, PLACÓWEK OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH, A TAKŻE DZIECI I MŁODZIEŻY ZE SPECJALISTYCZNYMI POTRZEBAMI	24
VII.	DIAGNOZA SYTUACJI OPIEKUŃCZEJ NA TERENIE POWIATU BYTOWSKIEGO	25
VIII.	LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH W LATACH 2015 – 2017 ..	27
IX.	CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2015-2017	28
X.	INFRASTRUKTURA POWIATU BYTOWSKIEGO W ZAKRESIE POMOCY RODZINIE	34
XI.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	35
XII.	ODBIORCY PROGRAMU	36
XIII.	REALIZATORZY PROGRAMU	36
XIV.	MONITORING PROGRAMU	36
XV.	ZAKOŃCZENIE	38

I.WSTĘP

Rodzina jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci. Rodziców łączy więź małżeńska, a rodziców z dziećmi więź rodzicielska. Więzy te stanowią podstawę wychowania rodzinnego i określają obowiązki rodziców i dzieci względem siebie. Naturalnym i najkorzystniejszym środowiskiem wychowawczym jest rodzina. W niej człowiek przychodzi na świat i w niej uczy się współżycia z ludźmi, poznaje najważniejsze wartości.

Rodziny, których funkcjonowanie jest zaburzone często wymagają pomocy z zewnątrz ponieważ same nie są w stanie rozwiązać problemów, które kumulując się i piętrząc pogłębiają ich niewydolność. Jeśli dziecko nie może wychowywać się w rodzinie własnej koniecznością staje się stworzenie dla niego środowiska zastępczego mającego na celu zapewnienie mu stabilnego, trwałego środowiska wychowawczego pozwalającego na jego prawidłowy rozwój.

Instytucją, której zadaniem jest świadczenie szeroko rozumianej pomocy rodzinie jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które jako instytucja publiczna adresuje swoje działania w szczególności w stronę tych rodzin, które znajdują się w sytuacji kryzysowej. Jednym z wielu zadań powierzonych PCPR jest organizacja pieczy zastępczej, której podlegają dzieci z rodzin nie będących w stanie właściwie lub w sposób kompletny zaspokoić ich potrzeb. Wspomaganie rodzin w wypełnianiu zadania wychowania i opieki nad dziećmi oznacza zaangażowanie wielu podmiotów zarówno instytucjonalnych jak i pozainstytucjonalnych co z kolei wymaga stworzenia skoordynowanego i spójnego programu rozwoju pieczy zastępczej. Dlatego też celem niniejszego opracowania jest zaprezentowanie programu organizacji pieczy zastępczej w powiecie bytowskim. Projektodawcą jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie, które w myśl przepisów Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku przyjęło kompetencje organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

II.FORMY PIECZY ZASTĘPCZEJ

Pieczę zastępczą organizuje powiat. Jest ona sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

Pieczą zastępczą zapewnia:

1. Pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka zapewnia opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.

2. Przygotowanie dziecka do:

- godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia,
- pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki,
- nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych.

3. Zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno – rekreacyjnych.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, a także w przypadku, gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania oraz inne dodatki i świadczenia, na zasadach określonych w Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku. Ponadto rodzinom zastępczym zawodowym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie.

Rodzinna piecza zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem stosowaną w sytuacji, kiedy dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej. Formami rodzinnej pieczy zastępczej są rodzina zastępcza spokrewniona, rodzina niezawodowa i zawodowa (w tym rodzina zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna), a także rodzinny dom dziecka.

Rodzina zastępcza oraz rodzinny dom dziecka zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie. Traktują dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości

osobowej. Zapewniają dziecku dostęp do przysługujących mu świadczeń zdrowotnych. Zaspokajają dziecku jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne. Zapewniają kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych, a także zapewniają rozwój zainteresowań i uzdolnień. Zadaniem rodziny zastępczej oraz rodzinnego domu dziecka jest zagwarantowanie dziecku pozostającemu w pieczy zastępczej ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w jego prywatne życie. Umożliwiają swoim podopiecznym kontakt z rodzicami biologicznymi i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowił inaczej.

Dziecko może pozostać w rodzinnej pieczy zastępczej do osiągnięcia pełnoletności, a w przypadku podjęcia dalszego kształcenia może przebywać w dotychczasowej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka do ukończenia 25 roku życia.

Osoby chcące zostać rodziną zastępczą lub prowadzącymi rodzinny dom dziecka muszą posiadać świadomość czasowości opieki nad dzieckiem. Konieczne jest aby brały pod uwagę i akceptowały możliwość powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej w wyniku zmiany jego sytuacji prawnej.

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie placówki opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Placówka opiekuńczo – wychowawcza zobowiązana jest zapewnić dziecku całodobową ciągłą opiekę i wychowanie oraz zaspokojenie jego niezbędnych potrzeb emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych. Zadaniem placówki jest realizowanie przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny planu pomocy dziecku, podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny, a także umożliwianie kontaktu dziecka z rodzicami i osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej. Placówka zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych, obejmuje podopiecznego działaniami terapeutycznymi, zapewnia mu korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych. Zaspokojenie wyżej wymienionych potrzeb placówka realizuje na poziomie obowiązującego standardu opieki i wychowania. Skierowanie dziecka pozbawionego opieki rodzicielskiej do placówki opiekuńczo - wychowawczej, następuje w przypadku gdy brak jest możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej. W placówce opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno – terapeutycznego umieszcza się dzieci powyżej 10 roku życia, wymagające szczególnej opieki lub mające trudności w przystosowaniu się do życia w rodzinie. Można w niej umieścić również dziecko poniżej 10

lat ale tylko w przypadku gdy w placówce umieszczona jest jego matka lub ojciec, gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa. Pobyt dziecka w placówce winien mieć charakter przejściowy do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej albo ustanowienia dla niego rodziny zastępczej lub adopcyjnej. Wychowanek umieszczony w placówce opiekuńczo – wychowawczej może w niej przebywać do uzyskania pełnoletności, a po jej ukończeniu, na zasadach dotychczasowych, do czasu zakończenia szkoły, w której rozpoczął naukę przed osiągnięciem pełnoletności.

III. USAMODZIELNIANIE WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ

Osobą usamodzielniającą się jest pełnoletni wychowanek opuszczający rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo - wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo – terapeutyczną. Przez osobę usamodzielnianą rozumie się także osobę, której pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej ustał na skutek śmierci osób tworzących rodzinę zastępczą lub osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka w okresie sześciu miesięcy przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności.

Pomoc dla osób usamodzielnianych przysługuje osobie, której umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu. Osoby usamodzielniane mogą skorzystać z pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie, zagospodarowanie, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia, zapewnia się im również pomoc prawną i psychologiczną.

Pomoc, na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie, jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej trzech lat w przypadku osoby opuszczającej rodzinę spokrewnioną oraz roku w przypadku osoby opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub placówkę opiekuńczo terapeutyczną.

Pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie udzielana jest na wniosek osoby usamodzielnianej. Wniosek o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki i pomocy na usamodzielnienie osoba usamodzielniana składa w powiecie właściwym do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie za pośrednictwem kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby usamodzielnianej. Wniosek o przyznanie pomocy na zagospodarowanie oraz o udzielenie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków

mieszkaniowych lub w uzyskaniu zatrudnienia składa się w powiecie właściwym ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej. W przypadku cudzoziemców wniosek składa się w powiecie właściwym ze względu na miejsce pobytu osoby usamodzielnianej.

Warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie jest złożenie wniosku oraz posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia, określającego w szczególności:

- 1) zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia;
- 2) sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez osobę usamodzielnianą zatrudnienia.

Indywidualny program usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, a następnie jest zatwierdzany przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej jeżeli kontynuuje naukę w szkole, w zakładzie kształcenia nauczycieli, na uczelni, na kursach – jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia oraz u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego. Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się w kwocie nie mniejszej niż 500 złotych miesięcznie na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

Pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona osobie usamodzielnianej nie później niż do ukończenia przez nią 26 roku życia. W zależności od ustaleń indywidualnego programu usamodzielniania pomoc na usamodzielnienie wypłacana jest jednorazowo lub w ratach. W przypadku gdy osoba usamodzielniana otrzymuje pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie jest wypłacana po zakończeniu pobierania pomocy na kontynuowanie nauki. W uzasadnionych przypadkach pomoc na usamodzielnienie może zostać wypłacona w trakcie wypłacania pomocy na kontynuowanie nauki.

Pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26 roku życia, w wysokości nie niższej niż 1500 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3000 zł. Pomoc na zagospodarowanie może być przyznana w formie rzeczowej.

Szczegółowe informacje dotyczące zasad przyznawania pomocy usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej zawarte są w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r.

Usamodzielniający się wychowankowie pieczy zastępczej najczęściej nie mogą liczyć na pomoc ze strony swych rodziców biologicznych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie wspiera ich w zakresie określonym w przepisach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o pomocy społecznej.

Poniżej przedstawione są dane liczbowe dotyczące ilości osób usamodzielnianych w powiecie bytowskim w latach 2012 – 2014, którym przyznano pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie, zagospodarowanie oraz zapewnienie miejsca w mieszkaniu chronionym.

Tabela 1.

Ilość osób usamodzielnianych, które w latach 2012 - 2014 skorzystały z pomocy pieniężnej, na kontynuowanie nauki, pomocy na usamodzielnienie i zagospodarowanie oraz które skorzystały z możliwości zamieszkania w mieszkaniu chronionym z podziałem na osoby opuszczające placówkę opiekuńczo - wychowawczą i rodzinę zastępczą.

Rodzaj udzielonego wsparcia	2012		2013		2014	
	Osoby opuszczające placówkę*	Osoby opuszczające rodzinę zastępczą	Osoby opuszczające placówkę*	Osoby opuszczające rodzinę zastępczą	Osoby opuszczające placówkę*	Osoby opuszczające rodzinę zastępczą
Pomoc na kontynuowanie nauki	18	26	17	26	15	26
Pomoc na usamodzielnienie	8	8	6	6	5	2
Pomoc na zagospodarowanie	10	3	8	6	3	10
Zapewnienie miejsca w mieszkaniu chronionym	1	2	1	2	1	0

*Wykazano pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych oraz specjalnych ośrodków szkolno - wychowawczych.

IV. ANALIZA RODZINNEGO RODZICIELSTWA ZASTĘPCZEGO W POWIECIE BYTOWSKIM

Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- a) **rodziny zastępcze spokrewnione** – tworzone przez małżonków lub osobę niepozostającą w związku małżeńskim będących wstępnymi (dziadkowie) lub rodzeństwem dziecka,
- b) **rodziny zastępcze niezawodowe** – tworzone przez małżonków lub osobę niepozostającą w związku małżeńskim nie będących wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. Rodziną zastępczą niezawodową mogą być zarówno osoby spokrewnione z dzieckiem jak i osoby niespokrewnione. W rodzinie zastępczej niezawodowej może w tym samym czasie przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, z możliwością przekroczenia limitu w określonych sytuacjach.
- c) **rodziny zastępcze zawodowe** - może w nich w tym samym czasie przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, z możliwością przekroczenia limitu w określonych sytuacjach.

Rodziny zastępcze zawodowe dzielą się na:

* **rodziny zawodowe specjalistyczne** - tworzone przez małżonków lub osobę niepozostającą w związku małżeńskim nie będących wstępnymi lub rodzeństwem dziecka. Umieszcza się w nich w szczególności dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz małoletnie matki z dziećmi.

* **rodziny zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego** – umieszcza się w nich dziecko do czasu unormowania się jego sytuacji, nie dłużej jednak niż na okres 4 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony za zgodą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej.

rodzinne domy dziecka – może w nich przebywać w tym samym czasie łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej.

Ponadto zgodnie z art. 39 ust. 2 ustawy z dn. 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich

wnioszek mogą być wspierane przez **rodziny pomocowe**, które sprawują opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego nie sprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka.

W celu nakreślenia kierunku działań w obszarze rozwoju pieczy zastępczej w 3 letniej perspektywie, dokonano analizy rodzin zastępczych oraz dzieci w nich umieszczonych. Porównano liczbę rodzin zastępczych, rodzaje rodzin oraz liczbę i wiek dzieci przebywających w tych rodzinach.

W powiecie bytowskim w latach 2012 – 2014 ogólna liczba rodzin zastępczych kształtowała się na zbliżonym poziomie w 2012r. było 112 rodzin zastępczych, w 2013r. - 98 rodzin, a w 2014r. – 104 rodziny. Wśród rodzin zastępczych dominowały rodziny spokrewnione, które stanowiły 57% ogółu wszystkich rodzin zastępczych. W perspektywie omawianych trzech lat liczba tych rodzin kształtowała się na równym poziomie i wynosiła w 2012r. – 60, w 2013r. – 58, a w 2014r. wyniosła 61 rodzin. Na niższym poziomie kształtowała się ilość rodzin niezawodowych – 29%, których ubył w powiecie (w 2012 r. funkcjonowały 33 rodziny niezawodowe, w 2013 r. funkcjonowało 29 rodzin, a w 2014 roku było 30 rodzin niezawodowych). Znacznie bo o połowę zmniejszyła się liczba rodzin zawodowych specjalistycznych z 12 rodzin w 2012r. do 6 rodzin zastępczych w 2014r. Przyczyną takiego stanu rzeczy było rozwiązanie jednej rodziny specjalistycznej oraz sprawowanie przez 6 rodzin specjalistycznych opieki nad dziećmi z innych powiatów, a tym samym zgodnie z porozumieniami świadczenia i wynagrodzenia dla tych rodzin płacił inny powiat. Przybywało rodzinnych domów dziecka (w 2012r. istniał 1 rodzinny dom dziecka, w 2013r. –2, a w 2014r. istniały 4 rodzinne domy dziecka). W omawianym okresie przestało funkcjonować jedno pogotowie rodzinne, tym samym ich liczba zmalała z 3 w 2012 roku na 2 w 2014 r. W 2012 roku na terenie powiatu bytowskiego funkcjonowały trzy rodziny zawodowe wielodzietne, w 2013 - 1, a w 2014r. na terenie powiatu nie funkcjonowała żadna rodzina wielodzietna (2 rodziny wielodzietne zostały przekształcone w Rodzinny Dom Dziecka a 1 przekształciła się w rodzinę zawodową).

Z przedstawionych w tabeli poniżej danych wynika, iż ogólna liczba rodzin funkcjonujących na terenie powiatu bytowskiego zmalała w omawianym okresie o 8 z 112 rodzin w 2012r. do 104 rodzin zastępczych w roku 2014. Przyczyną takiego stanu jest zmniejszenie liczby dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej z 196 dzieci w 2012r. do 166 w roku 2014, zmniejszenie liczby dzieci posiadających aktualne skierowanie do domów dla dzieci z 51 wychowanków w roku 2012 do 45 w roku 2014 oraz

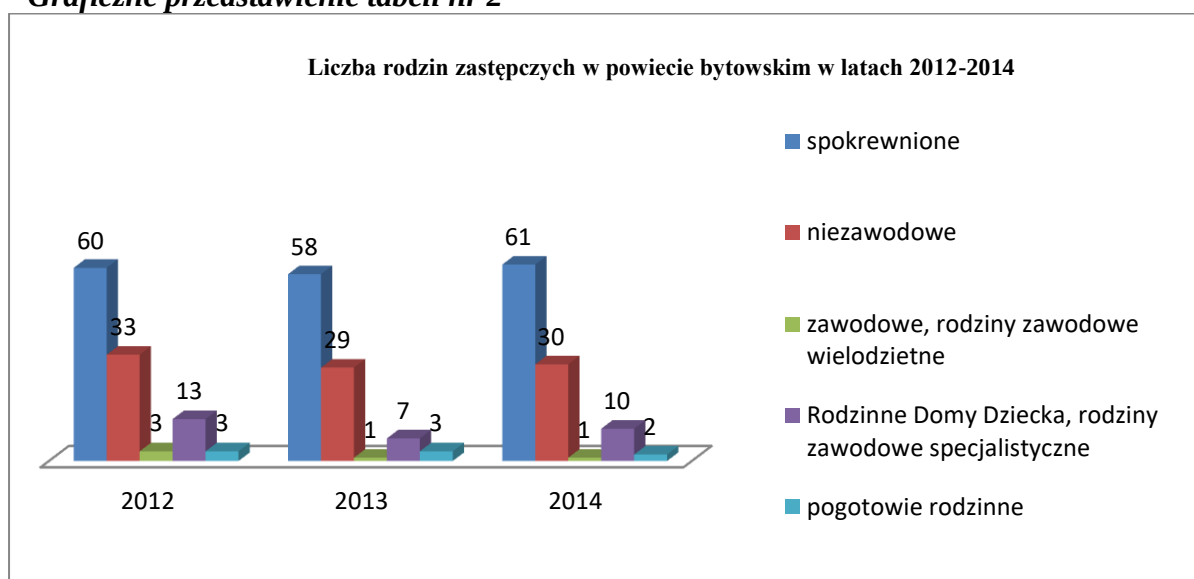
sprawowaniem przez 6 rodzin specjalistycznych opieki nad dziećmi z innych powiatów zgodnie z podpisanymi porozumieniami.

Tabela 2.

Liczba rodzin zastępczych w powiecie bytowskim w latach 2012 – 2014

Rodziny zastępcze	2012		2013		2014	
	L	%	L	%	L	%
Spokrewnione	60	53,57	58	59,18	61	58,65
Niezawodowe	33	29,48	29	29,60	30	28,85
Zawodowe	-	-	-	-	1	0,96
Zawodowe wielodzietne	3	2,69	1	1,02	-	-
Rodzinne Domy Dziecka	1	0,89	2	2,04	4	3,85
Zawodowe specjalistyczne	12	10,70	5	5,10	6	5,77
Pogotowie rodzinne	3	2,67	3	3,06	2	1,92
OGÓŁEM	112	100	98	100	104	100

Graficzne przedstawienie tabeli nr 2

Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w 2012 r. wynosiła ogółem 196, w roku kolejnym zmalała do 179, a w 2014r. kolejny raz nieznacznie spadła i osiągnęła poziom 166 dzieci. Najwięcej wychowanków tego rodzaju pieczy zastępczej przebywało w rodzinach spokrewnionych – blisko 46%. Ich ilość kształtowała się na zróżnicowanym poziomie i wynosiła w roku 2012 – 76 osoby, w 2013r. – 80 osób, w 2014r. – 76 osób. W omawianym okresie zmniejszała się ilość dzieci przebywających w rodzinach

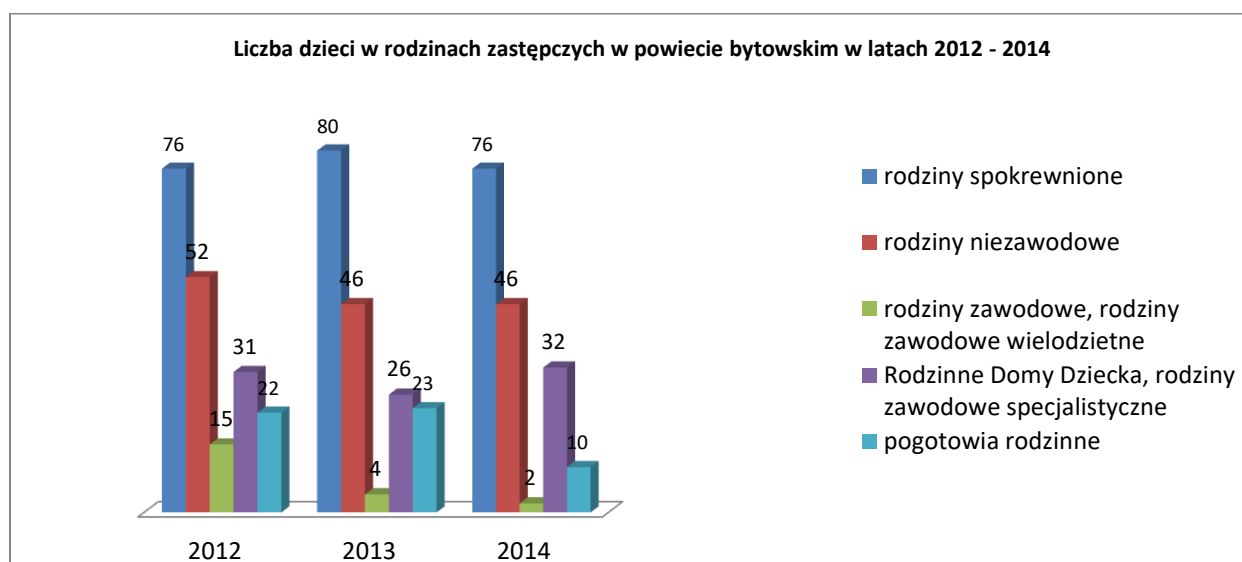
niezawodowych z 52 dzieci w 2012r., na 46 w 2014r. Znacznie zmniejszyła się liczba dzieci przebywających w rodzinach zawodowych specjalistycznych z 26 w roku 2012 do 12 w roku 2014r. Zmalała również ilość dzieci umieszczonych w pogotowiach rodzinnych i wynosiła w 2012r. – 22, w 2013r. 23 i w 2014r. 10 osób. Wzrastała natomiast ilość dzieci umieszczanych w rodzinnych domach dziecka z 5 dzieci w 2012r. do 20 w roku 2014.

Tabela 3.

Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w powiecie bytowskim w latach 2012 – 2014

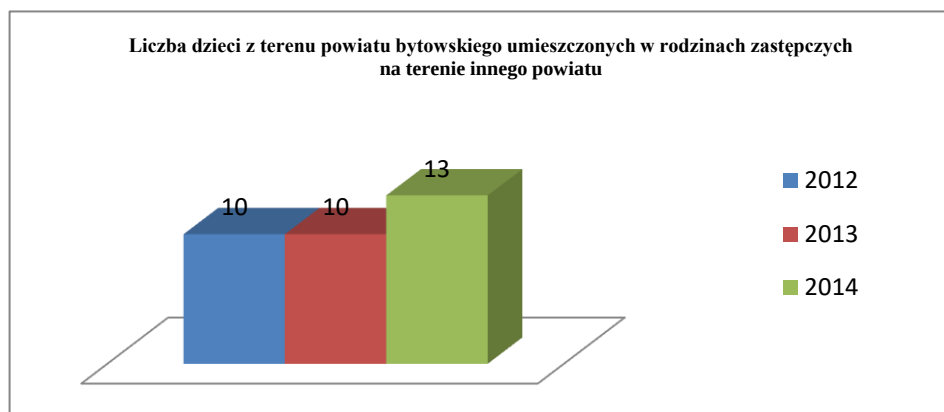
Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	2012		2013		2014	
	L	%	L	%	L	%
Rodziny spokrewnione	76	38,77	80	44,69	76	44,64
Rodziny niezawodowe	52	26,55	46	25,70	46	27,97
Rodziny zawodowe	-	-	-	-	2	1,20
Rodziny zawodowe wielodzietne	15	7,65	4	2,24	-	-
Rodzinne Domy Dziecka	5	2,55	14	7,82	20	13,10
Rodziny zawodowe specjalistyczne	26	13,26	12	6,70	12	7,14
Pogotowie rodzinne	22	11,22	23	12,85	10	5,95
OGÓŁEM	196	100	179	100	166	100

Graficzne przedstawienie tabeli nr 3

W ostatnich trzech latach w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów było umieszczonych odpowiednio w 2012r. – 10, w 2013r. – 10, w 2014r. – 13 dzieci.

Graficzne przedstawienie liczby dzieci z powiatu bytowskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w latach 2012 – 2014

Zdecydowanie najwięcej rodzin zastępczych spokrewnionych, bo aż 47 w roku 2012, 45 w roku 2013 i 48 w roku 2014, miało pod opieką jedno dziecko umieszczone w pieczy zastępczej. Znacznie mniej tego typu rodzin zajmowało się 2 dziećmi (10 rodzin w 2012r., 9 w roku 2013i 11 w 2014r.). W roku 2012, 3 rodziny spokrewnione zajmowały się 3 dziećmi, w roku kolejnym ich ilość wzrosła do 4, a następnie zmalała do 1 rodziny.

W omawianym okresie odnotowano jedynie 1 rodzinę spokrewnioną sprawującą opiekę nad czworgiem dzieci, co miało miejsce w 2014r. Żadna z rodzin spokrewnionych nie miała pod swoją opieką więcej niż pięcioro dzieci.

Podobną tendencję zaobserwować można w przypadku rodzin niezawodowych. Najwięcej z nich zajmowało się jednym dzieckiem (22 rodziny – 2012r, po 18 rodzin – w 2013r. i 2014r.) Liczba rodzin niezawodowych zajmujących się 2 dziećmi była blisko o połowę niższa i wynosiła od 7 rodzin w 2012r. do 9 rodzin w 2014r. Wśród rodzin niezawodowych trójką dzieci zajmowały się w latach 2012 - 2013 po 2 rodziny. Czworgiem dzieci w latach 2012 – 2013 zajmowała się 1 rodzina i 2 rodziny w 2014r. Tylko jedna rodzina niezawodowa w roku 2012 zajmowała się sześciorgiem dzieci.

W rodzinach specjalistycznych jednym dzieckiem zajmowały się w roku 2012 - 4 rodziny i po 2 rodziny w latach 2013 – 2014. Również 4 rodziny specjalistyczne w roku 2012 zajmowały się dwojgiem dzieci i po 3 rodziny w latach 2013 – 2014. Tylko jedna rodzina w roku 2012 i 2014 opiekowała się czworgiem dzieci. W omawianej perspektywie czasowej żadna z rodzin specjalistycznych nie zajmowała się pięciorgiem i więcej dziećmi.

Rodziny zawodowe wielodzietne miały pod swą opieką w omawianych latach od trzech do sześciu i więcej dzieci. W pogotowiach rodzinnych w poszczególnych latach umieszczonych było sześcioro dzieci i więcej (w 2012 i 2013r. w 3 pogotowiach, w 2014r. w 1 pogotowiu). W 2014r. w jednym pogotowiu przebywała trójka dzieci.

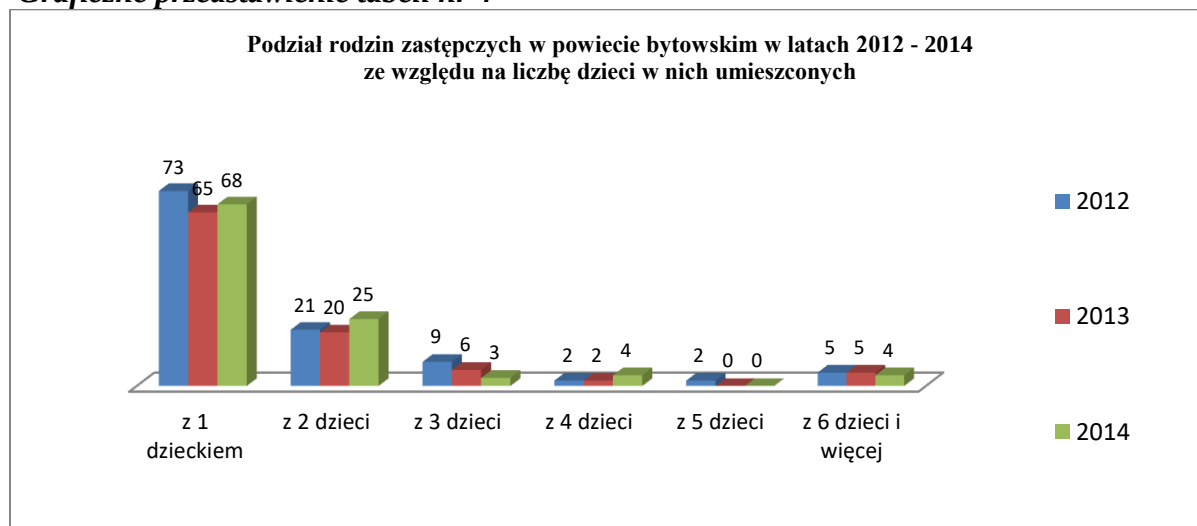
W dwóch rodzinnych domach dziecka w roku 2013 i trzech w roku 2014 przebywało 6 lub więcej dzieci.

Tabela 4.

Podział rodzin zastępczych w powiecie bytowskim w latach 2012 – 2014 ze względu na liczbę dzieci w nich umieszczonych.

Ilość dzieci w rodzinie	Rodziny spokrewnione			Rodziny niezawodowe			Zawodowe wielodzietne			Pogotowie rodzinne			Rodziny specjalistyczne			RDD			Rodziny zawodowe		
	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	2	3	4	2	3	4	2	3	4	2	3	4	2	3	4	2	3	4	2	3	4
z 1 dzieckiem	47	45	48	22	18	18	-	-	-	-	-	-	4	2	2	-	-	-	-	-	-
z 2 dziećmi	10	9	11	7	8	9	-	-	-	-	-	-	4	3	3	-	-	1	-	-	1
z 3 dziećmi	3	4	1	2	2	1	1	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-
z 4 dziećmi	-	-	1	1	1	2	-	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
z 5 dziećmi	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
z 6 dziećmi i więcej	-	-	-	1	-	-	1	-	-	3	3	1	-	-	-	-	2	3	-	-	-
Razem	60	58	61	33	29	30	3	1	-	3	3	2	12	5	6	1	2	4	-	-	1

Graficzne przedstawienie tabeli nr 4

Analizując wiek dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka zaobserwowano, że w poszczególnych latach w rodzinach spokrewnionych przebywało najwięcej dzieci w przedziale wiekowym od 14 do 18 lat. W rodzinach niezawodowych, zawodowych i rodzinnych domach dziecka najwięcej wychowanków było w wieku od 7 do 13 lat. Natomiast w pogotowiach rodzinnych dominowały dzieci w wieku do 3 lat.

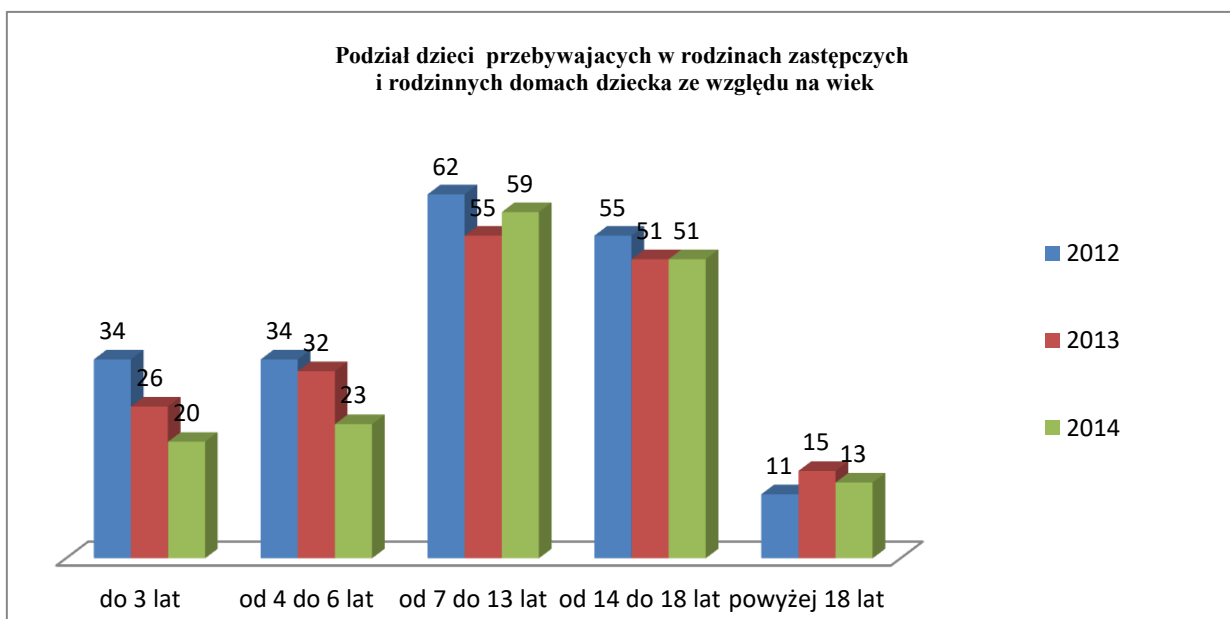
W rodzinach spokrewnionych w latach 2012 - 2014 przebywało tylko 23 wychowanków powyżej 18 roku życia, zaś w rodzinach zawodowych, pogotowiach rodzinnych i rodzinnych domach dziecka w omawianym czasie przebywał jeden wychowanek powyżej 18 lat. Natomiast w rodzinach niezawodowych najmniej liczną grupę dzieci stanowiły te w wieku do 3 lat.

Tabela 5.

Podział dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka w powiecie bytowskim w latach 2012 – 2014 ze względu na wiek.

Wiek dzieci	Rodziny spokrewnione			Rodziny niezawodowe			Zawodowe wielodzietne			Pogotowie rodzinne			Rodziny specjalistyczne			RDD			Rodziny zawodowe		
	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	2	3	4	2	3	4	2	3	4	2	3	4	2	3	4	2	3	4	2	3	4
do 3	11	11	8	6	4	1	1	-	-	10	10	6	5	-	-	1	1	5	-	-	-
4 – 6	9	10	8	8	10	10	3	-	-	6	7	-	6	2	3	2	3	2	-	-	-
7 – 13	19	17	23	19	17	18	7	3	-	4	6	2	12	7	6	1	5	8	-	-	2
14 – 18	31	33	29	14	10	12	4	1	-	2	-	2	3	2	3	1	5	5	-	-	-
Powyżej 18	6	9	8	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Razem	76	80	76	52	46	46	15	4	-	22	23	10	26	12	12	5	14	20	-	-	2

Graficzne przedstawienie tabeli nr 5

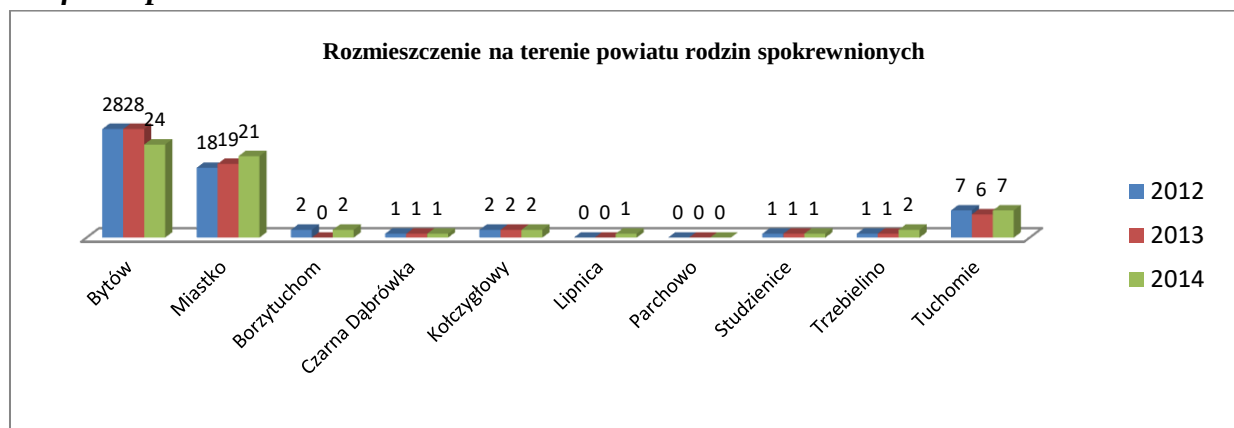
W latach 2012 – 2014 zdecydowanie najwięcej rodzin zastępczych spokrewnionych było na terenie gminy Bytów (80 rodzin) i Miastko (58). W gminach Borzytuchom i Trzebielino znajdowały się po 4 rodziny spokrewnione, a w gminie Czarna Dąbrówka i Studzienice po 3 rodziny. Nieco więcej rodzin odnotowano na terenie gminy Kołczygłowy 6 i Tuchomie – 20. W omawianym okresie w gminie Parchowo w ogóle nie było spokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych.

Tabela 6.

Rozmieszczenie spokrewnionych rodzin zastępczych na terenie powiatu w latach 2012 – 2014

GMINA/MIASTO	LICZBA RODZIN		
	2012	2013	2014
Bytów	28	28	24
Miastko	18	19	21
Borzytuchom	2	-	2
Czarna Dąbrówka	1	1	1
Kołczygłowy	2	2	2
Lipnica	-	-	1
Parchowo	-	-	-
Studzienice	1	1	1
Trzebielino	1	1	2
Tuchomie	7	6	7
RAZEM	60	58	61

Graficzne przedstawienie tabeli nr 6

W przypadku niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych (z uwzględnieniem rodzin specjalistycznych, wielodzietnych i pogotowia rodzinnego), w ostatnich trzech latach najwięcej z nich zamieszkiwało na terenie gminy Bytów – 44 i Miastko 38 rodzin.

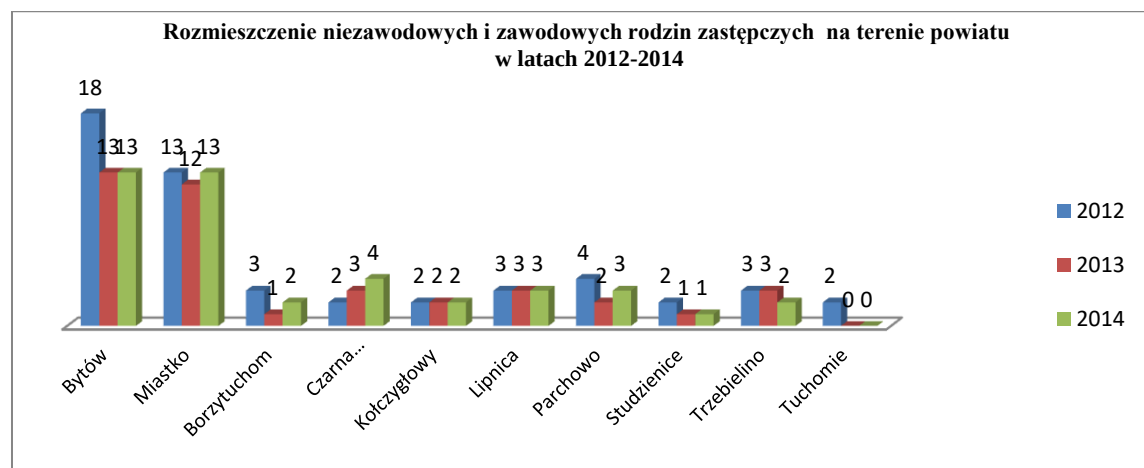
W pozostałych gminach liczba tego typu rodzin kształtowała się na zbliżonym poziomie, z wyłączeniem gminy Tuchomie, gdzie w latach 2013-2014 nie odnotowano ani jednego przypadku tego rodzaju rodziny a w roku 2012 istniały 2 rodziny zastępcze.

Tabela 7.

Rozmieszczenie niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych (w tym rodziny zawodowe specjalistyczne, wielodzietne, pogotowia rodzinne) na terenie powiatu w latach 2012 – 2014

GMINA/MIASTO	LICZBA RODZIN		
	2012	2013	2014
Bytów	18	13	13
Miastko	13	12	13
Borzytuchom	3	1	2
Czarna Dąbrówka	2	3	4
Kolczygłowy	2	2	2
Lipnica	3	3	3
Parchowo	4	2	3
Studzienice	2	1	1
Trzebielino	3	3	2
Tuchomie	2	-	-
RAZEM	52	40	43

Graficzne przedstawienie tabeli nr 7

Analizując liczbę dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w poszczególnych gminach stwierdzono, że blisko połowa dzieci przebywających w rodzinach spokrewnionych zamieszkuje w gminie Bytów (32 dzieci), mniej bo 27 podopiecznych zamieszkuje w gminie Miastko, pozostałe – na terenie innych gmin. W przypadku rodzin niezawodowych, zdecydowanie najwięcej dzieci przebywa w gminach Miastko - 16 i Bytów - 14, a w gminach Parchowo, Studzienice i Tuchomie w rodzinie niezawodowej nie przebywa żadne dziecko. Najwięcej dzieci w rodzinach zawodowych jest w gminie Bytów – 21, w pozostałych gminach liczba umieszczonych dzieci jest zbliżona. Na terenie gmin Kołczygłowy, Lipnica i Tuchomie w rodzinach zawodowych nie przebywa żaden podopieczny.

Tabela 8.

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w gminach w 2014 roku

GMINA/MIASTO	Spokrewniona	Niezawodowa	Zawodowa
Bytów	32	14	21
Miastko	27	16	7
Borzytuchom	2	2	6
Czarna Dąbrówka	2	5	2
Kołczygłowy	2	2	-
Lipnica	-	4	-
Parchowo	-	-	5
Studzienice	1	-	2
Trzebielino	2	4	3
Tuchomie	7	-	-
RAZEM	75	47	46

Graficzne przedstawienie tabeli nr 8

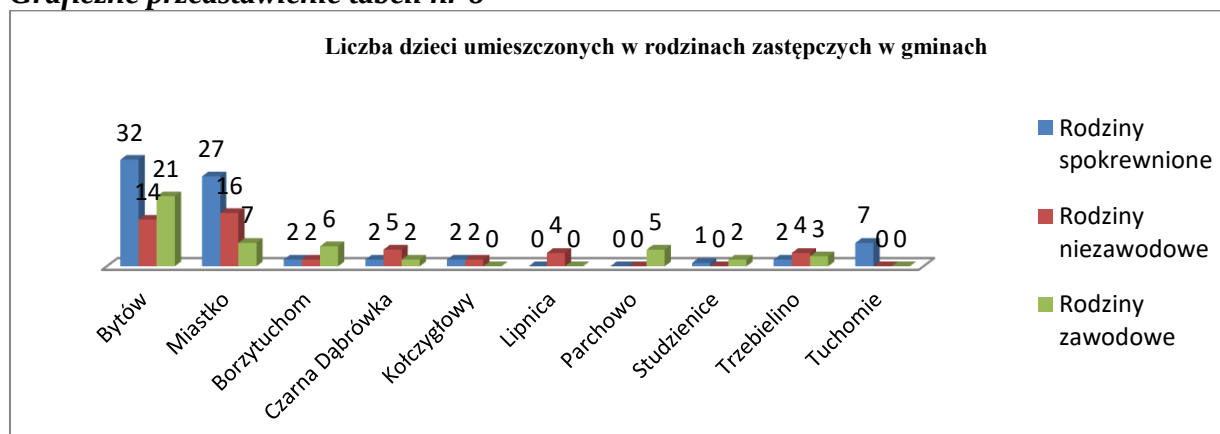
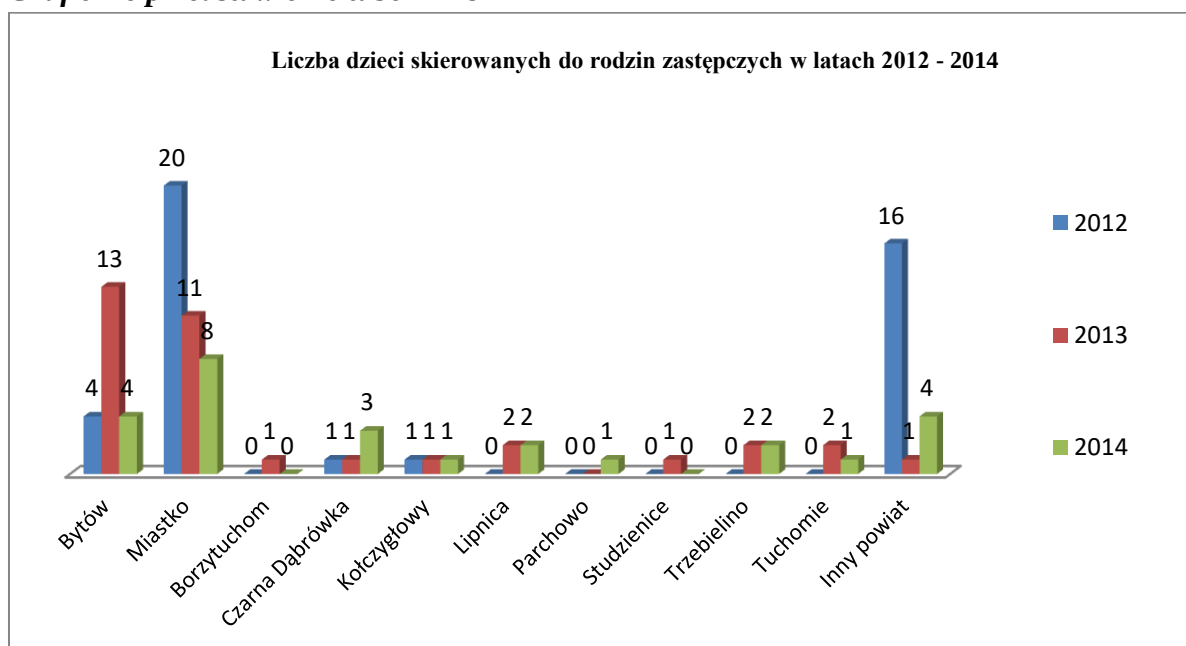

Tabela 9.

Liczba dzieci skierowanych do rodzin zastępczych w latach 2012 – 2014, wg miejsca pochodzenia dziecka

GMINA/MIASTO	LICZBA DZIECI SKIEROWANYCH		
	2012	2013	2014
Bytów	4	13	4
Miastko	20	11	8
Borzytuchom	-	1	-
Czarna Dąbrówka	1	1	3
Kolczygłowy	1	1	1
Lipnica	-	2	2
Parchowo	-	-	1
Studzienice	-	1	-
Trzebielino	-	2	2
Tuchomie	-	2	1
Inny powiat	16	1	4
Razem	42	35	26

Graficzne przedstawienie tabeli nr 9

W ostatnich trzech latach liczba dzieci skierowanych do rodzinnej pieczy zastępczej była zróżnicowana. Do rodzin zastępczych w roku 2012 skierowano 42 dzieci, w roku 2013 – 35, a w roku 2014 – 26 dzieci. W omawianym okresie do rodzin zastępczych najczęściej dzieci trafiło z gminy Miastko (łącznie 39 dzieci) i Bytów (21 dzieci), natomiast najmniej bo po jednym dziecku z gmin: Parchowo, Studzienice i Borzytuchom.

V.INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA W POWIECIE BYTOWSKIM

Na terenie Powiatu Bytowskiego zgodnie z decyzją Wojewody Pomorskiego z dnia 28 czerwca 2012 roku utworzone zostały trzy 14- osobowe domy dla dzieci:

1. Dom dla Dzieci w Tuchomiu przy ul. Buczka 2
2. Dom dla Dzieci w Gostkowie 59 b
3. Dom dla Dzieci w Rzepnicy, ul. Bolesława Chrobrego 16.

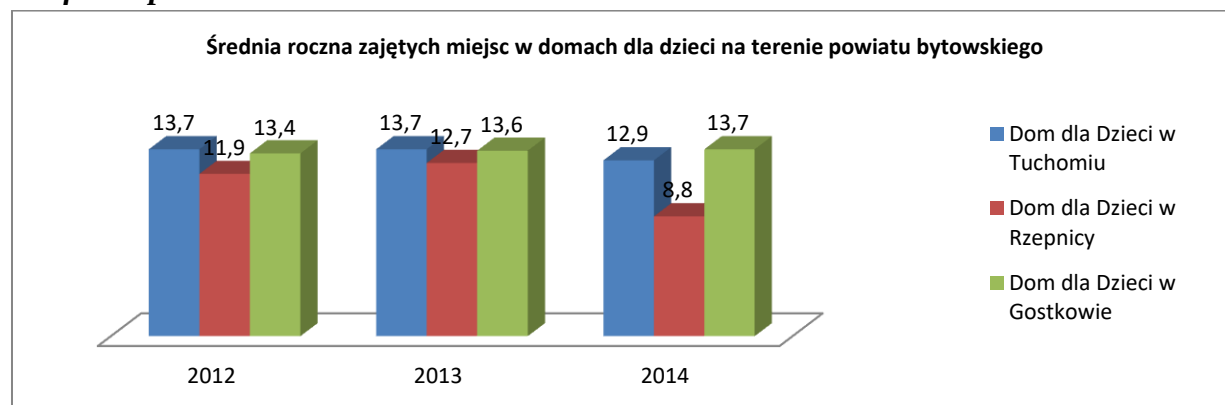
Obecnie we wszystkich trzech domach dla dzieci na terenie powiatu liczba miejsc socjalizacyjnych wynosi 42. Na dzień 31.12.2014 r. w placówkach przebywało ogółem 32 dzieci. Dom dla Dzieci w Rzepnicy dysponował sześcioma wolnymi miejscami, dom w Gostkowie – 1 wolnym miejscem a dom w Tuchomiu 3 wolnymi miejscami.

Tabela 10.

Średnia roczna zajętych miejsc w domach dla dzieci na terenie powiatu bytowskiego

Lata	Dom dla Dzieci w Tuchomiu	Dom dla Dzieci w Rzepnicy	Dom dla Dzieci w Gostkowie
2012	13,7	11,9	13,4
2013	13,7	12,7	13,6
2014	12,9	8,8	13,7

Graficzne przedstawienie tabeli nr 10

Średnio w ciągu roku 2012 w trzech domach dla dzieci na terenie powiatu zajętych było 13 miejsc, w 2013 roku zajętych było średnio 13,3 miejsc, a w roku 2014 liczba zajętych miejsc wynosiła 11,8.

Miesięczny koszt utrzymania jednego wychowanka w placówce w Rzepnicy od marca 2014 roku wynosi 3.770,51 zł., w placówce w Gostkowie jest to koszt 3.596,47 zł, natomiast w domu w Tuchomiu koszt utrzymania jednego wychowanka wynosi 3.493,96 zł.

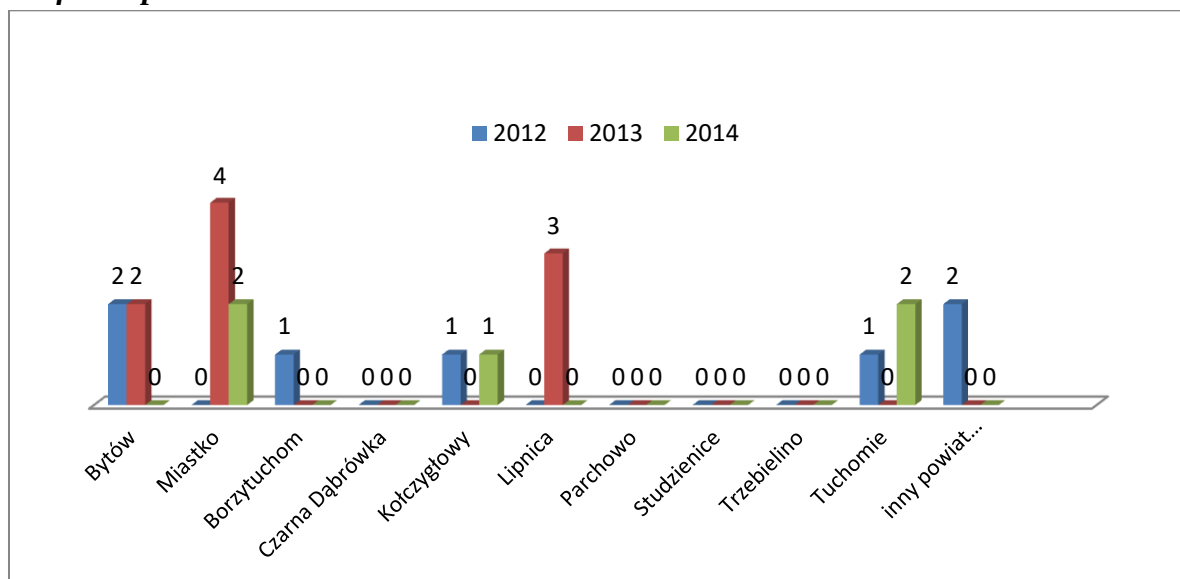
Od 01.07.2012 r. domy dla dzieci działające na terenie powiatu prowadzone są przez Fundację Rademenes. Miejsce prowadzenia trzech placówek, sposób i tryb kierowania nie uległy zmianie. Placówki nadal są prowadzone na zasadach dotychczasowych.

Tabela 11.

Liczba dzieci skierowanych do placówek opiekuńczo – wychowawczych w latach 2012 – 2014, wg miejsca pochodzenia dziecka

GMINA/MIASTO	LICZBA DZIECI SKIEROWANYCH		
	2012	2013	2014
Bytów	2	2	-
Miastko	-	4	2
Borzytuchom	1	-	-
Czarna Dąbrówka	-	-	-
Kolczygłowy	1	-	1
Lipnica	-	3	-
Parchowo	-	-	-
Studzienice	-	-	-
Trzebielino	-	-	-
Tuchomie	1	-	2
Inny powiat (Człuchów Hel)	2	-	-
RAZEM	7	9	5

Graficzne przedstawienie tabeli nr 11

W latach 2012 – 2014 ogólna liczba dzieci skierowanych do placówek opiekuńczo – wychowawczych spadła. Liczba dzieci kierowanych do placówek w roku 2012 wynosiła 7, w 2013 wzrosła do 9 a w 2014 spadła do 5. Do placówek opiekuńczo–wychowawczych w omawianym okresie najwięcej dzieci trafiło z terenu gminy Miastko (6) oraz Bytów (4).

Obecnie na terenie powiatu bytowskiego funkcjonują trzy placówki opiekuńczo - wychowawcze typu socjalizacyjnego, które zapewniają dzieciom w nich umieszczonych całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajają ich niezbędne potrzeby w szczególności emocjonalne, bytowe, rozwojowe, zdrowotne, społeczne i religijne. Placówki utrzymują stały kontakt ze szkołami, na bieżąco współpracują z różnymi instytucjami w zakresie realizacji swoich zadań m.in. PCPR, Sąd, Policja.

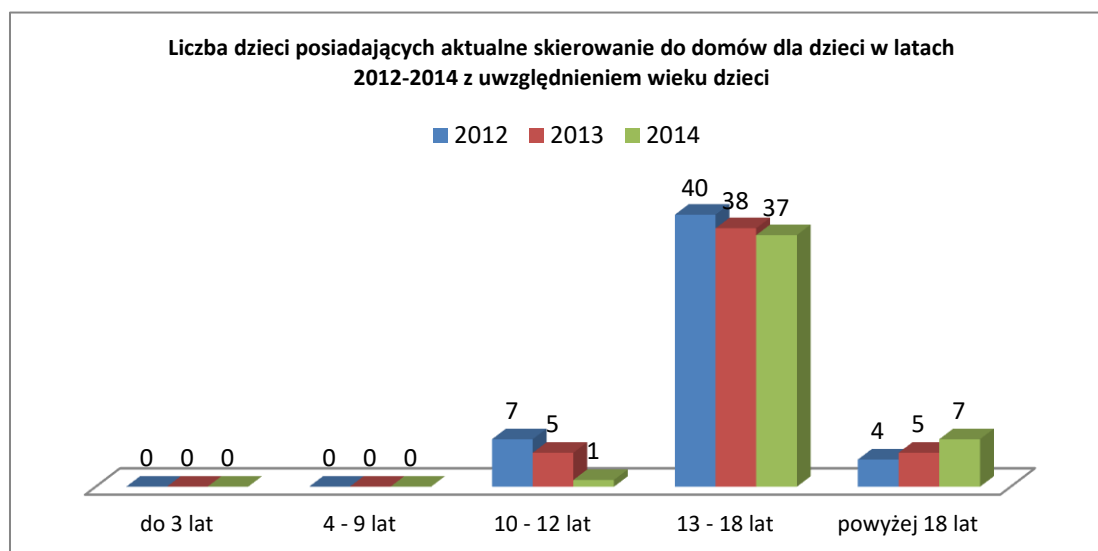
W domach dla dzieci najwięcej dzieci posiadających aktualne skierowanie (51) było w roku 2012. W latach kolejnych liczba ta zmniejszała się i wynosiła w 2013 r. – 48 dzieci oraz w 2014 r. – 45 dzieci. W omawianym okresie najwięcej spośród w/w dzieci mieściło się w przedziale wiekowym od 13 do 18 roku życia – łącznie 115 wychowanków. Znacznie mniej bo łącznie 13 dzieci było w wieku od 10 do 12 lat. W przedziale wiekowym powyżej 18 roku życia przebywało w okresie ostatnich trzech lat łącznie 16 wychowanków. Na uwagę zasługuje również fakt, iż w domach dla dzieci w latach 2012 - 2014 nie przebywało żadne dziecko w wieku poniżej 10 lat.

Tabela 12.

Liczba dzieci posiadających aktualne skierowanie do domów dla dzieci w latach 2012 – 2014 z uwzględnieniem wieku dzieci.

Wiek dzieci	2012	2013	2014
0-3	-	-	-
4-9	-	-	-
10-12	7	5	1
13-18	40	38	37
Powyżej 18	4	5	7
Razem:	51	48	45

Graficzne przedstawienie tabeli nr 12

W placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów w ciągu ostatnich trzech lat nie przebywało żadne dziecko.

VI.PROFESJONALIZOWANIE WSPARCIA RODZIN ZASTĘPCZYCH, PLACÓWEK OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH, A TAKŻE DZIECI I MŁODZIEŻY ZE SPECJALISTYCZNYMI POTRZEBAMI

Na terenie Powiatu Bytowskiego zauważa się pozytywny trend systematycznego profesjonalizowania wsparcia, które ma na celu zapewnienie optymalnych warunków dla funkcjonowania rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Profesjonalizacja, ta polega na dostosowywaniu istniejącego zaplecza do standardów wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz wdrażaniu rozwiązań dla poszczególnych grup odbiorców.

Istotną kwestią pozwalającą na usystematyzowanie wsparcia świadczonego na rzecz rodzin zastępczych stało się powołanie do życia Zespołu ds. Pieczy Zastępczej, który przejął zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W 2014r. wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej objętych było 81 rodzin, były to rodziny zastępcze, których staż nie przekraczał 3 lat lub rodziny wymagające wsparcia. Dla rodziców zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka organizowane są szkolenia i spotkania ze specjalistami z dziedziny rozwoju i wychowania dziecka, grupy wsparcia (w Miastku i Bytowie) oraz spotkania integracyjne dla rodzin zastępczych. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie zapewnia rodzinom zastępczym oraz rodzinnym domom dziecka bezpłatny dostęp do specjalistów: psychologów, prawnika, którzy udzielają specjalistycznego poradnictwa, konsultacji oraz indywidualnych spotkań. Ponadto w ramach interwencji kryzysowej PCPR w Bytowie oferuje osobom, które znalazły się w kryzysie wsparcie psychologiczne i prawne, a także w razie potrzeby bazę noclegową z sześcioma miejscami.

Profesjonalizacja wsparcia obejmuje także coraz silniejsze tendencje do wprowadzania małych struktur w stosunku do form instytucjonalnych, jak również większego ich zróżnicowania. Przykładem jest likwidacja jednego dużego Domu Dziecka i powstanie w to miejsce trzech placówek opiekuńczo – wychowawczych. Obecnie funkcjonujące na terenie powiatu placówki przystosowane są do pobytu w nich małych, maksymalnie czternastoosobowych grup wychowanków. Taka formuła wynika ze zmian w podejściu do wychowania dzieci pozbawionych opieki rodziców, gdzie model domu dziecka liczącego kilkadziesiąt wychowanków znacznie utrudniał przygotowanie ich do samodzielności i prawidłowego pełnienia ról społecznych w dorosłym życiu. Charakterystyką małych

placówek jest oferowanie środowiska wychowania maksymalnie zbliżonego do warunków funkcjonowania rodziny oraz danie możliwości wchodzenia w trening samodzielności, polegający na czynnym udziale wychowanków we wszystkich aspektach życia domu.

Profesjonalizacja wsparcia ma miejsce także w odniesieniu do grupy usamodzielnianych, opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze lub rodziny zastępcze, którzy objęci są Indywidualnym Programem Usamodzielnienia. Ta forma pracy z usamodzielniającymi się wychowankami charakteryzuje się zaangażowaniem pracownika PCPR w sytuacji osoby opuszczającej placówkę opiekuńczo – wychowawczą lub rodzinę zastępczą oraz możliwością wyboru form wsparcia, które są zindywidualizowane i dopasowane do potrzeb osoby usamodzielnianej.

Dalsze profesjonalizowanie wsparcia powinno zmierzać w kierunku rozszerzenia oferty dla dzieci ze specyficznymi potrzebami. Wskazują na to informacje od rodzin zastępczych oraz dane uzyskane od pracowników PCPR dotyczące liczby dzieci w rodzinach zastępczych z niepełnosprawnością, z syndromem FAS oraz leczonych psychiatrycznie. Aktualna liczba miejsc w specjalistycznych zawodowych rodzinach zastępczych jest zbyt niska w stosunku do potrzeb, gdyż liczba dzieci o specyficznych potrzebach przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej z roku na rok wzrasta.

VII. DIAGNOZA SYTUACJI OPIEKUŃCZEJ NA TERENIE POWIATU BYTOWSKIEGO

Dane uzyskane z ośrodków pomocy społecznej działających na terenie powiatu bytowskiego wskazują, że w stosunku do 49 rodzin (łącznie przebywa w nich 119 dzieci) istnieje potencjalne zagrożenie odebrania dzieci i umieszczenia ich w pieczy zastępczej. W porównaniu z latami 2009 – 2011 kiedy rodzin zagrożonych odebraniem dzieci było 92 liczba ta znacznie zmalała. Obecnie najwięcej rodzin zagrożonych odebraniem dzieci znajduje się w gminie Bytów – 22 (40 dzieci) i Tuchomie – 11 (32 dzieci). Natomiast w gminach Borzytuchom i Parchowo nie ma żadnej takiej rodziny.

Tabela 13.

***Rodziny zagrożone odebraniem dzieci z podziałem na gminy powiatu bytowskiego
(wg danych uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej)***

GMINA/MIASTO	LICZBA RODZIN ZAGROŻONYCH ODEBRANIEM DZIECI	LICZBA DZIECI
Bytów	22	40
Miastko	2	5
Borzytuchom	0	0
Czarna Dąbrówka	5	9
Kolczygłowy	1	2
Lipnica	3	11
Parchowo	0	0
Studzienice	3	13
Trzebielino	2	7
Tuchomie	11	32
RAZEM	49	119

Wskazane przez ośrodki pomocy społecznej rodziny nie wywiązują się właściwie ze swoich obowiązków rodzicielskich i mają liczne problemy opiekuńczo - wychowawcze: niewydolność wychowawcza rodziców, zaniedbywanie nauki, zagrożenia demoralizacją, nie realizowanie obowiązku szkolnego, złe warunki socjalno - bytowe, uzależnienia rodziców.

Rodziny te najczęściej objęte są już nadzorami kuratorskimi, pracują z nimi również pracownicy socjalni ośrodków pomocy społecznej, pedagodzy szkolni, asystenci rodziny. Mimo interdyscyplinarnego wsparcia nie zawsze udaje się przeciwdziałać negatywnym skutkom ich funkcjonowania. Wprowadzenie systemu profilaktyki oraz współpraca różnych instytucji, które mają kontakt z dzieckiem ma na celu zwiększenie efektywności działań na rzecz rodzin wychowujących małoletnie dzieci i przeżywających trudności w wypełnianiu ról społecznych. Szczególną rolę przypisuje się utrzymaniu dzieci w ich naturalnym środowisku, dlatego też niezbędne jest profesjonalne wsparcie rodziców, którzy mają problemy z wypełnianiem swoich funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

W przypadku, kiedy dziecko nie będzie mogło przebywać w rodzinie biologicznej istnieje prawdopodobieństwo, że sąd ze względu na jego dobro może postanowić o

umieszczeniu go w pieczy zastępczej. W przypadku takim zakłada się w miarę możliwości umieszczenie dziecka w rodzinnej formie opieki zastępczej i ścisłą współpracę na poziomie gminy i powiatu w celu szybkiego powrotu dziecka do jego środowiska naturalnego.

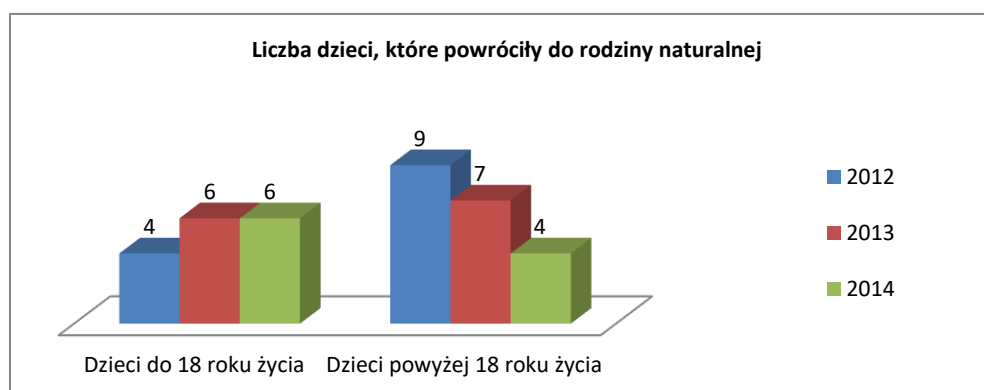
Analizując liczbę dzieci, które powróciły do swojej rodziny naturalnej zauważono, iż w latach 2012 i 2013 do rodziny powróciło po 13 dzieci przebywających w pieczy zastępczej, natomiast w roku 2014 do swojej rodziny naturalnej wróciło 10 dzieci.

Tabela 14.

Liczba dzieci, które powróciły do rodziny naturalnej

Wiek dzieci	2012 rok	2013 rok	2014 rok
Dzieci do 18 roku życia	4	6	6
Dzieci powyżej 18 roku życia	9	7	4
RAZEM	13	13	10

Graficzne przedstawienie tabeli nr 14

VIII. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH W LATACH 2015 – 2017

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie określa ani minimum ani maksimum limitu nowych rodzin zawodowych. Jednakże biorąc pod uwagę przede wszystkim dobro dzieci pozbawionych opieki rodziców własnych, należy limit ten dostosować do potrzeb zapewnienia profesjonalnej opieki, jak również do możliwości finansowych powiatu. Trzyletnie planowanie zawierania umów daje możliwość zaplanowania długofalowych działań dotyczących rozwoju pieczy zastępczej zawodowej w powiecie bytowskim.

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ustalając limit rodzin zastępczych zawodowych nie chodzi o ustalenie wszystkich rodzin zastępczych zawodowych

w danym roku, ale tylko tych rodzin zastępczych zawodowych, które powstaną na skutek zawarcia umowy z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki wskazane w art. 54 ust. 1 i 2 ustawy.

Określając limit rodzin zastępczych zawodowych dokonano analizy danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej. Zasięgnięto informacji z gmin na temat liczby rodzin zagrożonych odebraniem dzieci. Wzięto pod uwagę dane dotyczące liczby i wieku dzieci dotychczas umieszczonych w pieczy zastępczej.

Na podstawie analizy zebranych danych ustala się limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2015 - 2017, jak w poniższej tabeli.

Tabela 15.

Limit zawodowych rodzin zastępczych w powiecie bytowskim na lata 2015 – 2017

Rok	Planowany limit rodzin zastępczych zawodowych
2015	2
2016	2
2017	2

IX. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2015 – 2017

Celem głównym Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 jest rozwój systemu pieczy zastępczej w powiecie bytowskim z ukierunkowaniem na formy rodzinne.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie w każdej sytuacji, w której pobyt dzieci w rodzinie naturalnej jest niemożliwy dokłada wszelkich starań w celu zabezpieczenia dziecku odpowiedniej opieki, zwłaszcza poprzez umieszczenie go w rodzinnych formach opieki gwarantujących środowisko wychowawcze maksymalnie zbliżone do rodzinnego. W powiecie bytowskim ciągle jeszcze zbyt mało jest osób chętnych, które spełniają wszystkie warunki do bycia rodziną zastępczą, posiadają odpowiednią motywację i przeszły szkolenie na rodziców zastępczych. Dlatego też Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie koncentruje się na stałym pozyskiwaniu nowych kandydatów do pełnienia roli rodzin zastępczych. Czyni to poprzez promowanie idei rodzicielstwa zastępczego, szkolenie kandydatów na rodziców zastępczych, którzy po przejściu wstępnej kwalifikacji odbywają

obowiązkowe szkolenie w tym zakresie. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie przykłada także wszelkich starań aby rodziny zastępcze działające na terenie naszego powiatu odczuwały wsparcie ze strony jego pracowników. Poprzez organizowanie szkoleń, spotkań grupy wsparcia, indywidualne poradnictwo psychologiczne i prawne, wsparcie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej dąży się do zapobiegania wypaleniu zawodowemu oraz przygotowania do codziennej, ciężkiej i bardzo odpowiedzialnej pracy jaką jest pełnienie funkcji rodzica zastępczego. Pracownicy Centrum dokładają także wszelkich starań w celu wsparcia dzieci przebywających w pieczy zastępczej poprzez organizowanie dla nich szkoleń, dbanie o podtrzymywanie i organizowanie kontaktów z rodzinami naturalnymi, dbanie o uregulowanie sytuacji prawnej dzieci, a także pomoc dla usamodzielniających się wychowanków pieczy.

Cele szczegółowe oraz kierunki działań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 przedstawiają poniższe tabele.

CEL I.

Promowanie i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej

Każde dziecko ma prawo do życia i rozwoju w rodzinie. Niestety często zdarzają się sytuacje, w których rodzice biologiczni nie mogą zapewnić dziecku należytej opieki i wychowania. W takiej sytuacji najlepszym rozwiązaniem jest umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej: rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka. Rodzinna piecza zastępcza zapewnia dzieciom w niej umieszczonym warunki bytowe i rozwojowe najbardziej zbliżone do naturalnego środowiska rodzinnego. Rozwój na terenie powiatu bytowskiego rodzinnych form pieczy zastępczej ma zagwarantować by w sytuacji gdy to konieczne, każde dziecko pozbawione opieki rodziców, mogło skorzystać z rodzinnej pieczy zastępczej.

Kierunki działania	Termin realizacji	Wskaźniki efektywności działań
Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania: 1) Promowanie rodzinnej pieczy zastępczej w szczególności poprzez prowadzenie lokalnych kampanii i akcji informacyjnych na rzecz rodzicielstwa zastępczego, budowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej	Przewidywany termin realizacji działań: 1) Lata 2015 – 2017	Wskaźniki poddane analizie: 1) Ilość i rodzaj przeprowadzonych kampanii i akcji informacyjnych i promocyjnych, informacje dotyczące rodzicielstwa zastępczego umieszczone w mediach lokalnych, zamieszczone na stronie internetowej PCPR w Bytowie, ilość ulotek,

		broszur, plakatów informacyjnych
2) Pozyskiwanie kandydatów do tworzenia i realizacji zadań rodzinnej pieczy zastępczej, celem zwiększenia liczby rodzin zastępczych	2) Proces ciągły	2) Ilość pozyskanych kandydatów
3) Organizowanie i prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, do prowadzenia RDD i placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego	3) Proces ciągły, w miarę zgłaszania się kandydatów	3) Ilość przeprowadzonych szkoleń i przeszkolonych kandydatów
4) Indywidualne spotkania i rozmowy z osobami zainteresowanymi przedmiotową problematyką	4) Lata 2015 - 2017	4) Ilość przeprowadzonych rozmów i spotkań

CEL II.

Wsparcie istniejących form pieczy zastępczej i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym

Sprawowanie opieki i wychowania nad dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej często jest procesem trudnym, obfitującym w różnego rodzaju problemy. Związane jest to często z bagażem negatywnych doświadczeń wyniesionym przez dziecko z domu rodzinnego lub jego specyficznymi potrzebami. Dlatego też konieczna jest stała praca z rodziną zastępczą, osobami prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz dyrektorem Domów dla Dzieci i udzielanie im wsparcia w zakresie niezbędnym do prawidłowego wypełniania przez nich obowiązków związanych z zapewnieniem opieki i wychowania względem powierzonych dzieciom.

Kierunki działania	Termin realizacji	Wskaźniki efektywności działań
Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania:	Przewidywany termin realizacji działań	Wskaźniki poddane analizie:
1) Prowadzenie grup wsparcia dla rodzinnych form opieki zastępczej	1) Proces ciągły, w terminach dostosowanych do potrzeb rodzin	1) Ilość zorganizowanych spotkań
2) Udzielanie rodzinom zastępczym i prowadzącym RDD wsparcia psychologicznego,	2) Proces ciągły, w miarę zgłaszanych potrzeb	2) Ilość osób korzystających z wsparcia

pedagogicznego, prawnego oraz terapeutycznego		
3) Pomoc rodzinom w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych	3) Na bieżąco, w miarę zgłaszanych potrzeb	3) Częstotliwość i rodzaj udzielonej pomocy
4) Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez rodziny pomocowe	4) Zgodnie ze zgłoszonym zapotrzebowaniem	4) Ilość udzielonego wsparcia w formie rodzin pomocowych
5) Integracja środowiska rodzinnej pieczy zastępczej, m.in. poprzez organizowanie spotkań integracyjnych i okolicznościowych dla rodzin zastępczych i prowadzących RDD	5) Zgodnie z terminami imprez okolicznościowych oraz bieżącymi potrzebami i możliwościami	5) Ilość i rodzaj zorganizowanych spotkań integracyjnych
6) Podnoszenie poziomu umiejętności i wiedzy specjalistycznej poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka, w tym podniesienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych	6) Proces ciągły	6) Ilość zorganizowanych działań mających na celu podniesienie poziomu umiejętności i kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych i prowadzących RDD
7) Zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich	7) Na bieżąco, w miarę zgłaszanych potrzeb	7) Ilość udzielonego wsparcia w formie zatrudnienia osób do pomocy
8) Zwiększenie liczby i rodzaju specjalistycznych form wsparcia dedykowanych dzieciom o szczególnych potrzebach, w tym stwarzanie warunków dla związania się większej liczby rodzin zastępczych i RDD	8) Lata 2015-2017	8) Poszerzony katalog form niezbędnego wsparcia specjalistycznego dla dzieci o szczególnych potrzebach

CEL III.**Zwiększenie szans dzieci na powrót do środowiska rodzinnego**

Są różne powody umieszczania dziecka w pieczy zastępczej. W sytuacji, kiedy rodzice biologiczni są gotowi podjąć działania zmierzające do odzyskania władzy rodzicielskiej nad dzieckiem i nie ma ku temu przeciwwskazań ze strony sądu, należy im w tym pomóc. Natomiast jeżeli brak jest możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej, zasadnym jest podejmowanie działań mających na celu stworzenie dla dziecka środowiska rodzinnego w postaci rodziny adopcyjnej.

Kierunki działania	Termin realizacji	Wskaźniki efektywności działań
Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania: 1) Współpraca zwłaszcza z asystentami rodzin pracującymi z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej 2) Umożliwianie i pomoc w kontaktach dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznymi (o ile sąd nie zadecyduje inaczej) 3) Działania ukierunkowane na przysposobienie dziecka z uregulowaną sytuacją prawną	Przewidywany termin realizacji działań: 1) Proces ciągły 2) Proces ciągły 3) Proces ciągły, niezwłocznie po powzięciu informacji uzasadniającej zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia	Wskaźniki poddane analizie: 1) Ilość dzieci, które opuściły pieczę zastępczą w wyniku powrotu do rodziców biologicznych 2) Szacunkowa częstotliwość kontaktów dzieci z rodzicami biologicznymi 3) Ilość dzieci z uregulowaną sytuacją prawną zgłoszonych do ośrodka adopcyjnego

CEL IV.**Wsparcie usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej – poprawa ich sytuacji życiowej i funkcjonowania w życiu społecznym**

Bardzo ważnym zadaniem zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej jest przygotowanie dziecka do samodzielnego, dorosłego życia oraz umożliwienie mu nabycia wiedzy i umiejętności niezbędnych do bezproblemowego wejścia w dorosłe życie. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie wspiera usamodzielnianych wychowanków m.in. poprzez pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnianie, zagospodarowanie, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, zapewnienie wsparcia psychologicznego i prawnego.

Kierunki działania	Termin realizacji	Wskaźniki efektywności działań
Cel ten będzie realizowany poprzez następujące działania: 1) Pomoc w opracowaniu programów usamodzielnienia 2) Pomoc osobom usamodzielnianym w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych 3) Udzielenie pomocy pieniężnej i rzeczowej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz pomocy na zagospodarowanie 4) Podnoszenie przez usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji społecznych poprzez uczestnictwo w kursach zawodowych oraz treningach kompetencji i umiejętności społecznych 5) Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego (pomoc prawna , psychologiczna oraz doradcy zawodowego) dla osób usamodzielnianych	Przewidywany termin realizacji działań: 1) Proces ciągły, zgodnie z zapotrzebowaniem usamodzielnianych wychowanków 2) Proces ciągły, zgodnie z zapotrzebowaniem osób usamodzielnianych 3) Proces ciągły, zgodnie z zapotrzebowaniem osób usamodzielnianych 4) Proces ciągły 5) Proces ciągły, zgodnie z zapotrzebowaniem osób usamodzielnianych	Wskaźniki poddane analizie: 1) Ilość Indywidualnych Programów Usamodzielnienia 2) Ilość złożonych wniosków o przydzielenie mieszkania z zasobów gminy, wniosków o zamieszkanie w mieszkaniu chronionym 3) Ilość osób, którym udzielono wsparcia finansowego i rzeczowego 4) Ilość osób objętych szkoleniami, treningami oraz ilość zorganizowanych szkoleń i treningów 5) Ilość osób objętych poradnictwem specjalistycznym

Zakłada się osiągnięcie zaplanowanych celów poprzez realizację wszystkich przedstawionych w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej działań. Liczyć się jednak trzeba z możliwością napotkania utrudnień niezależnych od realizatorów. Wśród największych zagrożeń, mogących mieć negatywny wpływ na realizację działań ujętych w Programie wskazać należy:

1. Niewystarczającą ilość środków finansowych przeznaczonych na rozwój pieczy zastępczej.
2. Zbyt mała ilość kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych lub do prowadzenia rodzinnych domów dziecka.
3. Brak osób gotowych do przyjęcia do rodzinnej pieczy zastępczej dzieci niepełnosprawnych, z zaburzeniami zachowania lub nastolatków.
4. Brak współpracy ze strony rodziców naturalnych w celu powrotu dziecka do rodziny biologicznej.
5. Utrudnianie lub uniemożliwianie przez rodziców biologicznych procesu przysposobienia dziecka.
6. Długotrwałe procesy regulowania sytuacji prawnej dziecka.
7. Utrudniona współpraca z innymi instytucjami zaangażowanymi w pomoc dziecku i rodzinie.
8. Nierealizowanie przez usamodzielniających się wychowanków zastępczych form opieki Indywidualnych Programów Usamodzielniania.

X. INFRASTRUKTURA POWIATU BYTOWSKIEGO W ZAKRESIE POMOCY RODZINIE

Na terenie powiatu bytowskiego wykorzystywane są różnorodne formy wspierające rodzinę i dziecko w różnych aspektach, począwszy od pomocy w środowisku lokalnym świadczonej przez samorządy gminne, organizacje pozarządowe i inne instytucje wspierające rodzinę poprzez formy samopomocy na szczeblu powiatowym, aż do rodzinnej i instytucjonalnej opieki zastępczej, czyli rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i placówek opiekuńczo – wychowawczych, realizowanej przez samorząd powiatowy.

Na terenie Powiatu Bytowskiego funkcjonują m.in.:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie;
2. Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastku;

3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie;
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Parchowie;
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Studzienicach;
6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie;
7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnej Dąbrowce;
8. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borzytuchomiu;
9. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kołczygłowach;
10. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipnicy;
11. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tuchomiu;
12. Powiatowy Urząd Pracy w Bytowie;
13. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Miastku i Bytowie;
14. Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Tursku i Bytowie;
15. Warsztat Terapii Zajęciowej w Bytowie;
16. Fundacja „Rademenes”.

XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 będą środki finansowe:

- z budżetu powiatu bytowskiego,
- z budżetu państwa w ramach dotacji celowych na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej,
- z budżetu państwa w ramach dotacji celowych na dofinansowanie zadań z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- z budżetów samorządów gminnych, zobowiązanych do współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- z budżetów innych powiatów, zobowiązanych do zwrotu wydatków poniesionych na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej na terenie powiatu bytowskiego,
- z odpłatności rodziców biologicznych,
- pozyskane z programów, głównie z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

XII. ODBIORCY PROGRAMU

Odbiorcami Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 będą:

- dzieci przebywające w pieczy zastępczej,
- usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej,
- rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka,
- rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- rodziny pomocowe sprawujące czasową opiekę nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców,
- kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także kandydaci do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo - wychowawczej.

XIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie przy współpracy:

1. Starostwa Powiatowego w Bytowie;
2. Sądów w Miastku i Bytowie;
3. Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Bytowie i Miastku;
4. Służby zdrowia;
5. Placówki opiekuńczo – wychowawczej;
6. Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Bytowskiego;
7. Policji;
8. Rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
9. Fundacji „Dla Rodziny”, prowadzącej niepubliczny ośrodek adopcyjno-opiekuńczy.

XIV. MONITORING PROGRAMU

Koordynatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 w powiecie bytowskim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie. Monitorowanie Powiatowego Programu odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz analizy zbieranych informacji nt. realizacji

działań ujętych w Programie. Informacje te przedkładane będą Radzie Powiatu i Zarządowi Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bytowie. Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych powiatu w zakresie rozwoju pieczy zastępczej.

Szczegółowej analizie poddane zostaną następujące wskaźniki:

- Liczba pozyskanych kandydatów na rodziny zastępcze i prowadzących rodzinne domy dziecka,
- Liczba przeszkolonych kandydatów i przeprowadzonych szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, do prowadzenia rodzinnych domów dziecka i placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego,
- Ilość i rodzaj przeprowadzonych kampanii i akcji promocyjnych dotyczących rodzicielstwa zastępczego,
- Ilość zorganizowanych spotkań grupy wsparcia dla rodzin zastępczych,
- Liczba rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka korzystających ze wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, prawnego oraz terapeutycznego,
- Ilość udzielonego wsparcia w formie rodzin pomocowych,
- Ilość i rodzaj zorganizowanych spotkań integracyjnych dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka,
- Ilość zorganizowanych działań mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka,
- Liczba specjalistycznych form wsparcia dedykowana dzieciom o szczególnych potrzebach,
- Ilość udzielonego wsparcia w formie zatrudnienia osób do pomocy,
- Liczba dzieci, które opuściły pieczę zastępczą w wyniku powrotu do rodziców biologicznych,
- Liczba dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, zgłoszonych do ośrodka adopcyjnego,
- Liczba osób usamodzielnianych, którym udzielono wsparcia finansowego i rzeczowego,
- Liczba osób usamodzielnianych objętych szkoleniami, treningami oraz ilość zorganizowanych szkoleń i treningów,
- Ilość Indywidualnych Programów Usamodzielnienia.

Analiza ilościowa i jakościowa powyższych wskaźników umożliwi po zakończeniu okresu realizacji Programu przyjętego na lata 2015 - 2017, dokonanie analizy porównawczej

efektów działań podjętych w kolejnych etapach sprawozdawczości, co stanowić będzie podstawę do dokonania oceny efektywności i stopnia realizacji przyjętych celów.

XV. ZAKOŃCZENIE

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej jest przewidziany do realizacji na lata 2015 – 2017. Stanowi on kompleksowy system wspierania rodzin, określa zakres niezbędnych zadań i działań, zmierzających do ograniczenia sieroctwa społecznego. Program opisuje założone do osiągnięcia cele, wymienia instytucje, organizacje, służby i środowiska włączone w realizację przyjętych założeń. Ponadto, Program precyzuje działania podejmowane na rzecz realizacji założonych celów.

Niniejszy dokument pozwoli zaplanować działania w zakresie profilaktyki opieki nad rodziną i dzieckiem oraz działania umożliwiające rozwój rodzinnych form opieki zastępczej. Dokument ten ma również istotne znaczenie dla zapewnienia specjalistycznego wsparcia dzieciom i rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Program zawiera również założenia do corocznych limitów rodzin zastępczych zawodowych.

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się problemów, potrzeb i możliwości finansowych powiatu w zakresie rozwoju pieczy zastępczej. Zadania i działania zawarte w niniejszym dokumencie mogą być korygowane w przypadku wystąpienia takiej konieczności.